

حیات

میانہ دائمیہ... دنیا بہ دنیا ہر روز حیات قائم!...

نچہ -

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی پائندہ کی دائرہ

استانبول پروریسی :

استانبول دہ ، باب عالی جادہ سندہ ۱۱۹ نومرولو
دائرہ مخصوصہ
تلفون : ۳۶۰۷

نفسی ہر ہر دہ ۱۰ غروشدہ .

سنہ لکی پوسٹہ ایلہ ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۴ دولار) .

ایونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول پروریسی
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقرہ مرئزیدر .

صافی : ۱۶

آنقرہ ، ۱۷ مارت ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مقدس آتش

حیاتک ، علمک ، صنعتک بویوک اثرلرینی
بویوک روحی حملہلر یاراتمیشدر . تاریخی یکی جریانلرہ
سور وکلہین سیاستلر ، ذکایہ یکی افکار آجان کشفلر ،
حسن وخیالی او آنہ قدار کور وولہ مش بر کوزہ للککہ
تسخیر ایدن بدیعہلر بلا استثنا ہب بوحملہلرک
محصولیدر . بوحملہلری نفسندہ بسلہین ، صوکرہ
سیاسی ، علمی ویا بدیعی تاریخک میدانہ آتیلار
او معجزہلری یاپان بویوک انسانلرک وجدانلری -
ظاہراً جوشغون کورونسونلر کورونمہ سینلر -
پر جوش و خروشدر . او وجدانلر دہ ہیچ سونہین
بر مشعلہ ، بر مشعلہ دہ کیل ، بر کونش واردر . ایشہ
بو کونشہ ، بوجوق حرارتلی ایشیغہ (مقدس
آتش) عنوانی ویریلیر . انسانیت ومدنیت نامنہ
بو طوپراغک اوستندہ مادی ومعنوی نہ کور وپورسہق
ہبسی او (مقدس آتش) ک ابداع ایتدیکی
مؤسسہلردر . وناصل فضا دہ کی بیلدیزلر ایریلی
اوقاقلی ایسہ ، وینہ ناصل اونلرک بعضیسنندہ کی
ایشیق کندیسنک ، بعضیسنندہ کی منسوب
اولدینی منظومہینی وجودہ کترین کونشک ایسہ
بشری ذکادہ بویلہ ایریلی اوقاقلی در . او ذکار دہ
کورولن (مقدس آتش) لکدہ اصل کونشلری
واو کونشلردن مستفیض اولان پیکلری واردر .
بونک ایچوندر کہ طبیعتک ، عصرلرہ ومملکتلرہ
سیاناً ومبذولاً دہالربخش ایتہ دیکنہ رغماً ایکنجی

درجہلر دہ کی آداملرک دہ مساعیلرندہ حرارت
وقدرت بولویور ، بویوک ایشلر دہ حصہلرینی
کورویورز .

بر عسکرک وطنی مدافعہ ایتہسی ،
حتی وطنی اوغرندہ شہید دوشمہسی . بر عالمک
سنہلر جہ بر کشف ایچون اوغراشامسی ، بعضاً
بو کشف یوزندن حیاتی غائب ایتہسی . بر شاعرک
بیگ بر سیکبر ودویغو زلزلسی ایقاع ایدہرک
ہایقیرماسی ، اورتایہ کوزلری قاماشدیران بر
بدیعہ قویماسی ہب بو (مقدس آتش) سایہ سندہ
ممکن اولمقدہ در . انسانی ، کونکندہ مقدس آتش
اولان مخلوق ، دیہ تعریف ایتمککہ یا کیلمایز ،
آنجا ق او مقدس آتش سایہ سندہ حیوانلقدن
قورتولمش ، قارا طوپراق اوستندہ خار قہلر ابداع
ایتمش اولماسی حیثیتلہ ...

ہر کیمک عشق ایلہ سوز وسازی یوق
مرغ بی پردر آنک پروازی یوق

دیہن آدام ، بو آتشی وبو آتشدن محروم
قالانلری نہ کوزہل آکلاتمیشدر . بر آدام تصور
ایدیکز کہ دنیا دہ ، طبیقی جام قاوانوزدہ محبوس
بر بالقی کی مقصدسز ، غایہسز دولاشیور ، اونہ
بدبخت ، اونہ لزومسز بر مخلوقدر . بو بدبخت ،
بولزومسز مخلوق یا ہیچ برشی یاپمادن ثلوب
کیدہ جکدر . یا خود منفی شیلر یاپا جقدر : مرتجعہلر ،
مفکورہ دوشمانلری ، بر کلہ ایلہ علی العموم
« Ambitieux » اقبالپرست ، لر بو منفی تیپک
مثاللریدر . خلقتک آکلا شیلماز بر سری دہ بو
بدبختلرک موجودیتی اولسہ کرک . وغالباً بوسری
ایضاح ایچون اولمالی کہ مقصدسز ، غایہسز یاشایانلر
فلا کتہلرینی آرا صیرا حسن ایدیورلر ، کندی

نفسلرینہ قیدیورلر . قناعتجہ اتحار ایدنلر
بوزوالیلردر . چونکہ دنیا دہ برشی یایمق ،
انسانلق طامندہ بر خدمتدہ بولونمق ایستہین ، برایشہ ،
بر علمہ ، بر صنعتہ عاشق اولان مثبت آدام اتحار
ایدہ مز . چونکہ کونکندہ یانان (مقدس آتش)
اوکا حیاتی سودیرمیشدر . نیکییندر . بوتون
منتحرلر ، وجدانلری قارارمش ، دنیا دہ ہیچ
برامیدی قالماش ، شخصنک لزومسز لغنہ قناعت
کتیرمش بیچارہلردر . بعضی دوقوتورلرک کندی
کندیخی ٹولدیہ نلرہ (خاستا) صفتی ویرمہلری
او معنایہ دوغریدر کہ بونلر عقلنی دہ کیل ،
مفکورہ سنی غائب ایدن علیلردر . بوزوالی مفلسلر
طالعک آک کوچوک بر صدمہ سنہ تحمل ایدہ مزلر . اسیر
اولدقلری حیوانی بر ایستہک . بوزوالیلرہ پرواسز جہ
حیاتلرینی افنا ایتدیہ بیلیر . (مقدس آتش)
ایسہ صاحبنی بوکی شیلرہ دائماً غلبہ چالدریر .

بوتون دولت آداملرینک ، عالمک ، ادیبلرک ،
بالخاصہ مر بیلرک آک برنجی وظیفہسی بوتون کنجکک
روحندہ (مقدس آتش) ایشیغک پارلاماسی
ایچون واسطہ ووسیلہلر احضارینہ چالیشمق
یکی نسلی منفیلکدن وغایہسز لکدن صیانت
ایتمک ، اوکا حیاتی ، علمی ، فنی ، صنعتی سودیرمک
و بو اوغور دہ اعظمی فدا کارلق اختیار ایتمک
بو انسانی ومدنی سوکیینی قہر ایدہ جک عامللرہ
دوشمان کسیلہرک مجادلہیہ کیریشمکدر .

بلکہ چوق ہیجانی وجوق یوکسک برکوکل
صاحبی دہ کیل ، فقط اجتماعی روحی حقیقتلرہ
مشغول اولنی سوہن بر صنعتکار قافا صاحبی
دیہ بیلہ جکمز توفیق فکرت :

محمود رائف افندی وائرلی

TABLEAU

DES

NOUVEAUX REGLEMENS

DE

L'EMPIRE OTTOMAN,

Composé par MAHMOUD RAYF EFENDI,
ci-devant Secrétaire de l'Ambassade Impériale près
de la Cour d'Angleterre.

Imprimé dans la nouvelle Imprimerie du Génie,
sous la direction D'ABDURRAHMAN EFENDI
professeur de Géométrie et d'Algèbre.

A CONSTANTINOPLE.

۱۷۹۸

محمود رائف افندی طرفندن یازیلان ۱۷۹۸ ده

استانبوله رسمی اوله رق باصیلان فرانسزجه

اترک قاباغی

(۱۸۰۸ نبتنده کوجولولشدیر)

فرانسزجه رسمی کتاب جیقاماسی کی سبیلر کندیسه
بولقبک ویریلنه کافی کورولش اولالیدر .

محمود رائف افندی ، بر آرائق انبار اماننده
بولونش وکنجلیکنده « قویون ساعتی » دیه شهرت
آلش اولان « دیوان هایون خواجکاندن » اسماعیل
افندی ک اغلیدر . کنجلیکنده صدارت مکتوبی
اوطه سنه مأمور اولدی . طنبور چالقهده کی مهارتی
دولایسیله عصرک رجانه و بالخاصه رئیس الکتاب
راشد افندی ک دائره سنه انتساب ایتدی . ۱۲۰۸
تاریخنده تورکیه نیک ایلک دائمی سفیری اوله رق لوندره ده
کیش اولان یوسف آگاه افندی ک رفاقتنه باش
کاتب تعیین ایدیلدی . بو مأموریتی محمود رائف
افندی ک انکشافی ایچون مهم بر وسیله اولدی .
محمود افندی ، لوندره ده فرانسزجه بی تحصیل ایتدیکی
کی جوغرافیا ، تاریخ سیاسیات و حقوق کی علملره ده
چوق چالیشدی . استانبوله عودتنده فرانسزجه قلمه
آله رق باصردر دینی Tableau des Nouveaux
Reglemens de L'empire Ottoman آدلی کتابک
مقدمه سنده : « کنجلیکنده باب عالی اقلامنه چراغ

محمود رائف افندی نجدد تاریخم زده اونوتولماز
بر سیادر . ۱۲۰۸ (میلادی ۱۷۹۳) تاریخنده
سفارت کاتبی اوله رق لوندره ده کیش ، اوراده
فرانسزجه بی مکمل بر صورتده اله ایتمش ، استانبوله
دوتجه تورکیه نیک عسکرک ساحه سنده وجوده کتیر .
دیکی نجدداتی اوروبالیره کوسترمک اوزره فرانسزجه
بر کتاب یازمش و استانبوله رسمی اوله رق باصردر مش
اولان بودکرلی آدام ، ۱۲۲۲ (میلادی ۱۸۰۷) ده
قره دکر بوغازی استحکاملرینه مأمور اولدینی صیراده
بوغازده کی یمقلره « نظام جدید » البه سی کیدیرمه
تثبت ایدر کی مرتجع عاصیلرک النده بارچالانان و بو
صورتله کچن عصرک باشلانغچنده تورکیه نیک کیش
اولدینی نجدد دوره سنده کی خدمتدن دولایی ارتجاعک
غیظنه ایلک قربان کیدن یوکسک بر شخصتدر .
« بیکی لقیله آکیلر » جوازی بی بعضاً سواستعمال
ایدن افکار عمومیه ، کیم بیلیر هانکی مرتجع قافا
طرفندن زوالی محمود رائف افندی به آشیلان اولان
« انکلیز » لقبه اوقادار آلیشمش اوله جق که تاریخلریم زده
بی چاره نیک آدی هان دائما « انکلیز محمود افندی »
دیه کچر . حال بوکه محمود رائف افندی ک انکلیز لیکه
هیچ بر علاقه سی یوقدر . کندیسی تورک اوغلی
تورکدر . انکلیز به کیتسه سی ، فرنکجه اوکره نه سی ،

P R E F A C E.

Je n'ai pas balancé un seul instant d'accepter
la commission dont je me trouvais honoré , je
me suis aussitôt disposé à mon voyage. Plein de
mes idées , mon premier soin a été de me pro-
curer une Grammaire Française et un Diction-
naire. Je me suis arrêté à l'étude du François
par ce que cette langue étant universelle , elle rem-
plissoit mon objet.

A peine en eus-je appris les premiers élémens ,
que désirant connoître à fond les intérêts des
Cabinets de l'Europe , je me suis adonné tout
entier à l'étude de la Géographie , de l'Histoire ,
de la Politique et du droit public. Mes momens
de loisir étoient remplis par des observations sur
tout ce qui se présentait à mes yeux , sur le
Système financier des Puissances Européennes ,
sur leur état militaire , sur leurs forces mari-
times , en un mot sur toutes les parties du Gou-
vernement.

On ignore dans presque toute l'Europe l'état
actuel des forces et des revenus de l'Empire Ot-
toman ; il n'existe point d'ouvrage qui en donne
des notions bien justes , d'après cela j'ose me
flatter qu'on verra cet abrégé avec quelque intérêt.

C'est sous les auspices heureux de mon Au-
guste Souverain l'invincible SULTAN SELIM III.
que je me suis mis en état de m'expliquer dans
une langue étrangère , c'est donc par un senti-
ment de reconnaissance que je me suis décidé

à don.

محمود رائف افندی ک اثرندن بر صحیفه
(۱۸۰۸ نبتنده کوجولولشدیر)

P R E F A C E.

à donner en françois le précis de quelques-uns
des reglemens de SA MAJESTÉ IMPÉRIALE.
L'Europe entière sera convaincue du zèle infat-
iguable de SA MAJESTÉ IMPÉRIALE à faire
flourir son Empire. On rendra en même-tems
justice à la haute sagesse qui dirige ce Sou-
verain dans ses travaux politiques.

A CONSTANTINOPLE le premier de la
Lune de Muharrém. 1213 (Le 15 Juin 1798.)

MAHMOUD RAYF.

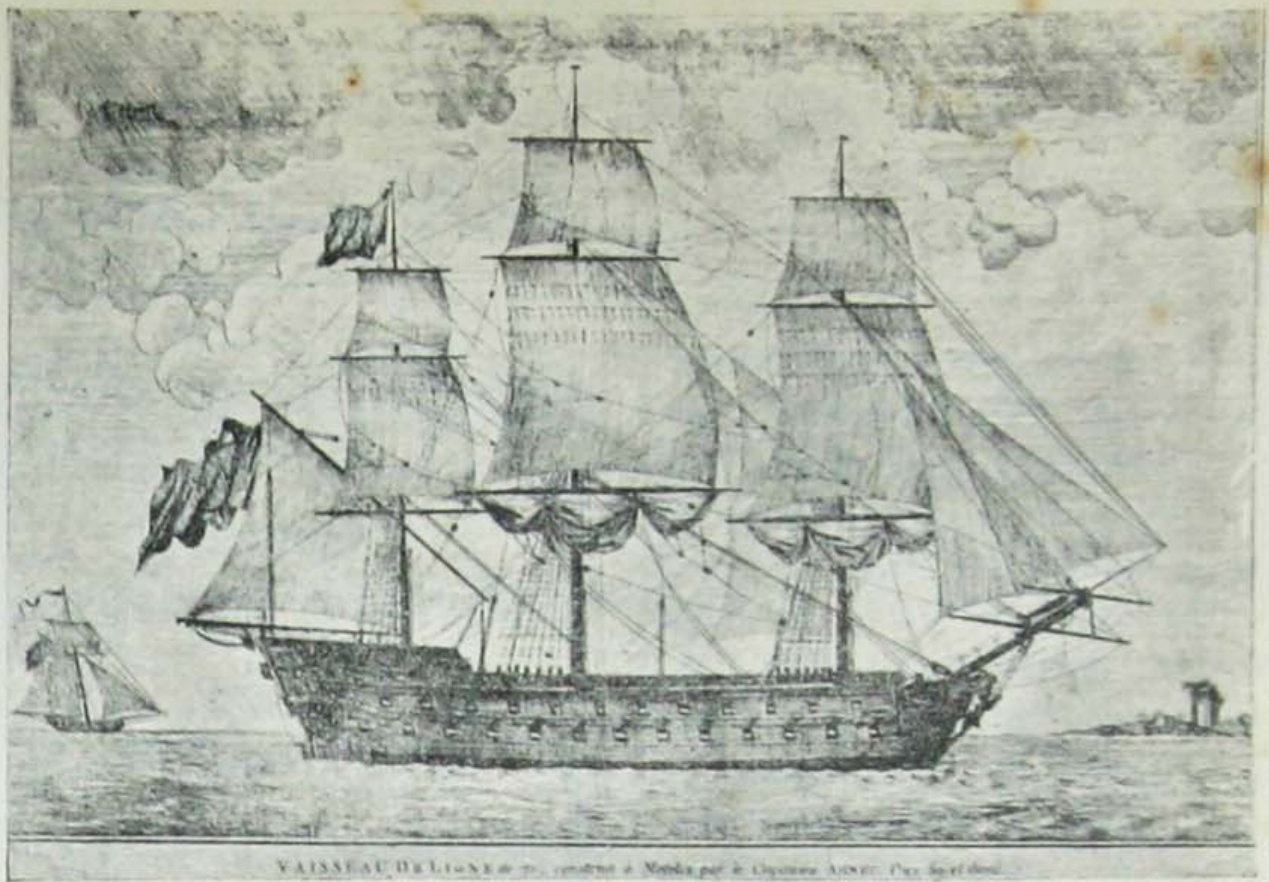
۱۳

محمود رائف افندی ک اثرندن بر صحیفه
(۱۸۰۸ نبتنده کوجولولشدیر)

ايدركن : « عثمانلى ايمپراطورلغنىڭ قوتلىرىغا مئابىر
وارداتى مان بۇتون اوروياجى مېھولدىر . بۇ جەھتلەر
حقىدە دوغرىو مەلۇمات وىرەجىك ھېچ براتىر بوقدر .
اونىڭ ايجوندىركە بۇ مختصر اثرىك نظر علاقه ايله كورولەجىكى
اميدە جىسارت ايدىيورم . » دىمىشدر .

رائف افندىنىڭ اثرى تورىك طباعت تارىخىغا شىرف
وېرەجىك نىفيس برآيدەدر و « ھندسە وجېر مدرسى
عبدالرحمن افندىنىڭ ادارەسى آلتىدەكى » يېڭى مەھسۇخانە
مطبعەسىدە بايىلمىشدر . « غرە محرم ۱۲۱۳ (۱۵)
حزيران ۱۷۹۸)

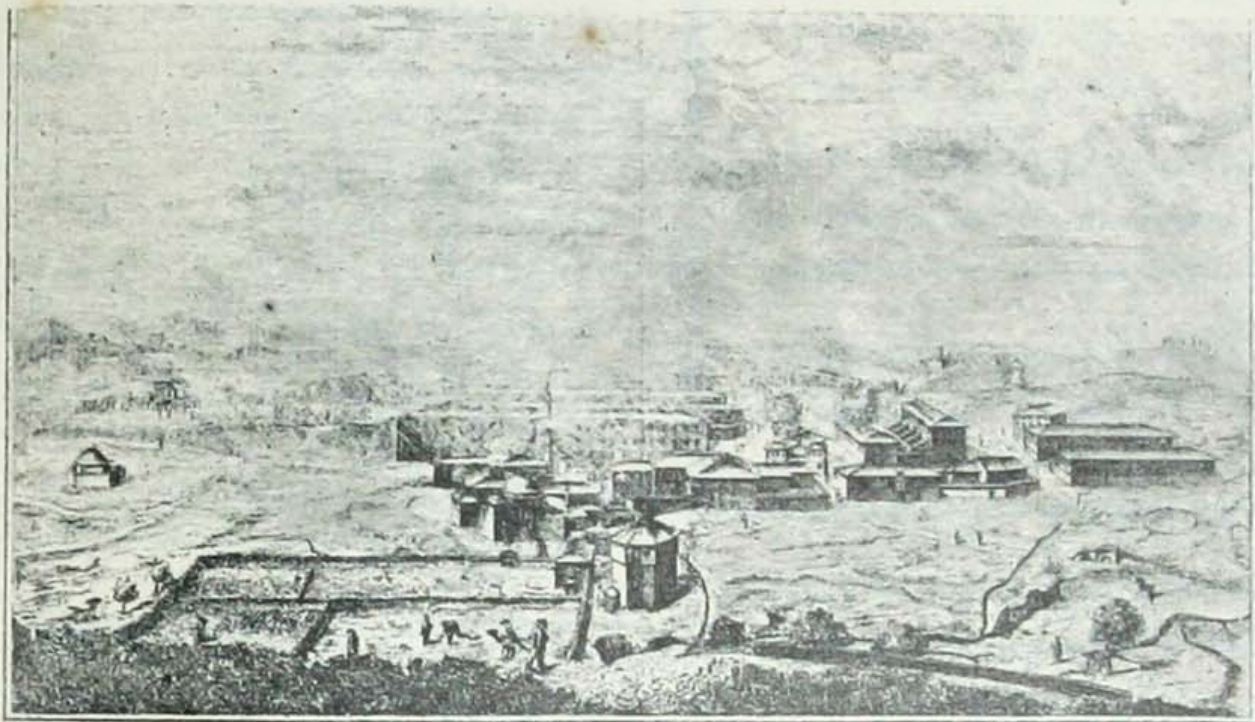
۳۲×۲۱ ھىمىدە آلتىش بويۇك ھىقىقەدىن عبارت
اولات بواتىر ، مەقدەس ، مدخل وخاتىمەدىن باشقە ، اوردو
لوازمىنىڭ تەمىنى ، يېڭىچىلار ، جېھىلەر ، طوپچىلار ،
باروت اعمالى ، آراپەچىلەر ، سىردىن كېچىلەر ، سوقىيات ،
خېمىرەچى ، لىمچى ، ترسانە ، قرەدكز بوغازى
استىھكاملىرى ، لوند چىقتىلغىدە عىسكىرى تەلىملەر
حقىدە اون بىش فەصلى حاويدىر . بۇندىن باشقە اثرە
۲۷ عدد لوحە خالىدە نىفيس رىسملار علاوه اولونمىشدر .

VAISSEAU DE LIGNE de 30 canons à Moulins par le Capitaine AUBERT. Paris, chez d'Orléans.

محمود رائف افندىنىڭ اثرىدە چىقارغان رىسملاردىن : قبودان
احمد بىك طرفىدىن مەدلىدە انشا ايدىلن كى
(۱/۲ نىسبەتدە كۈچۈلتۈلمىشدر)

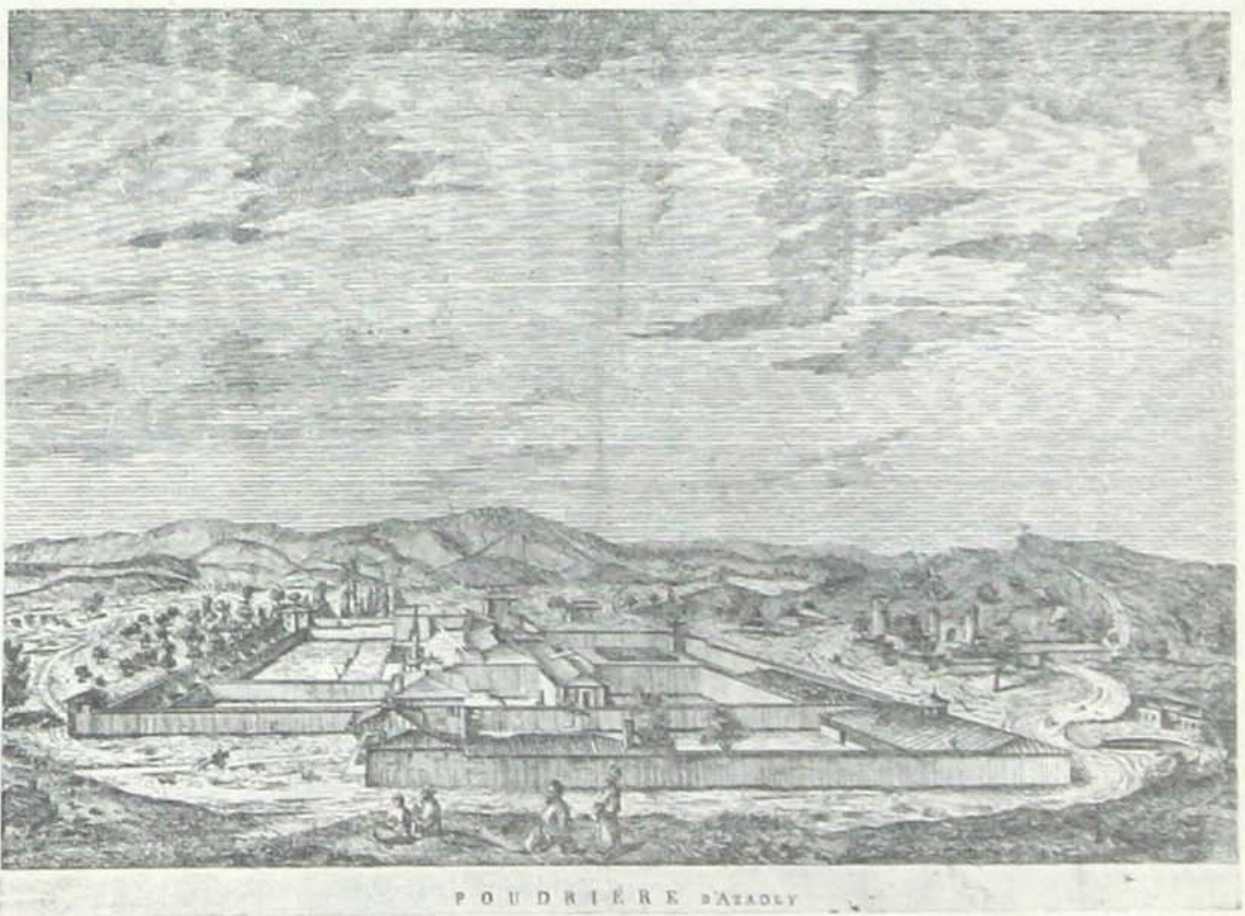
ايتىم . ايلك مەلۇمات اساسىيەدىن الە ايدىر ايتىم
اوروپا قايىنەلرىنىڭ مقاصد و نىيەتە درىندىن نفوذ ايتىم
اوزىرە جۇغراپىيا ، تارىخ ، سياسيات و حقوق عمومىيە
تەدقىقاتىغا ھىصرتىمىش ايتىم . بۇش زىمانلارمىدە نظردىكى
جەلب ايدىن ھىشىئى ، اوروپا دولتىلرىنىڭ مالىيە سىستېمىلىرىنى ،
اوردولرىنىڭ احوالى ، قواى بىرلەشكەنلىكى ، ھاصلى
ھۆكۈمەتلىرىنىڭ بۇتون تەشكىلاتى تەدقىقە باشلادىم .
دىيور . محمود رائف افندى طرفىدىن نەشر ايدىلن
بۇ كىتاب ، اوزمان مەملىكەتمىزدە تەسىس ايدىلش اولان
« نظام جەدىد » تەشكىلاتى حقىدەدر . مەھرر ، اثرىنىڭ
مەقدەسەندە كىتابى نەشرىدىن مقصدى نە اولدىغىنى ايتىم

Vue de LÉVEND-TCHIFTLIK, et des Camps des Familles Nationales

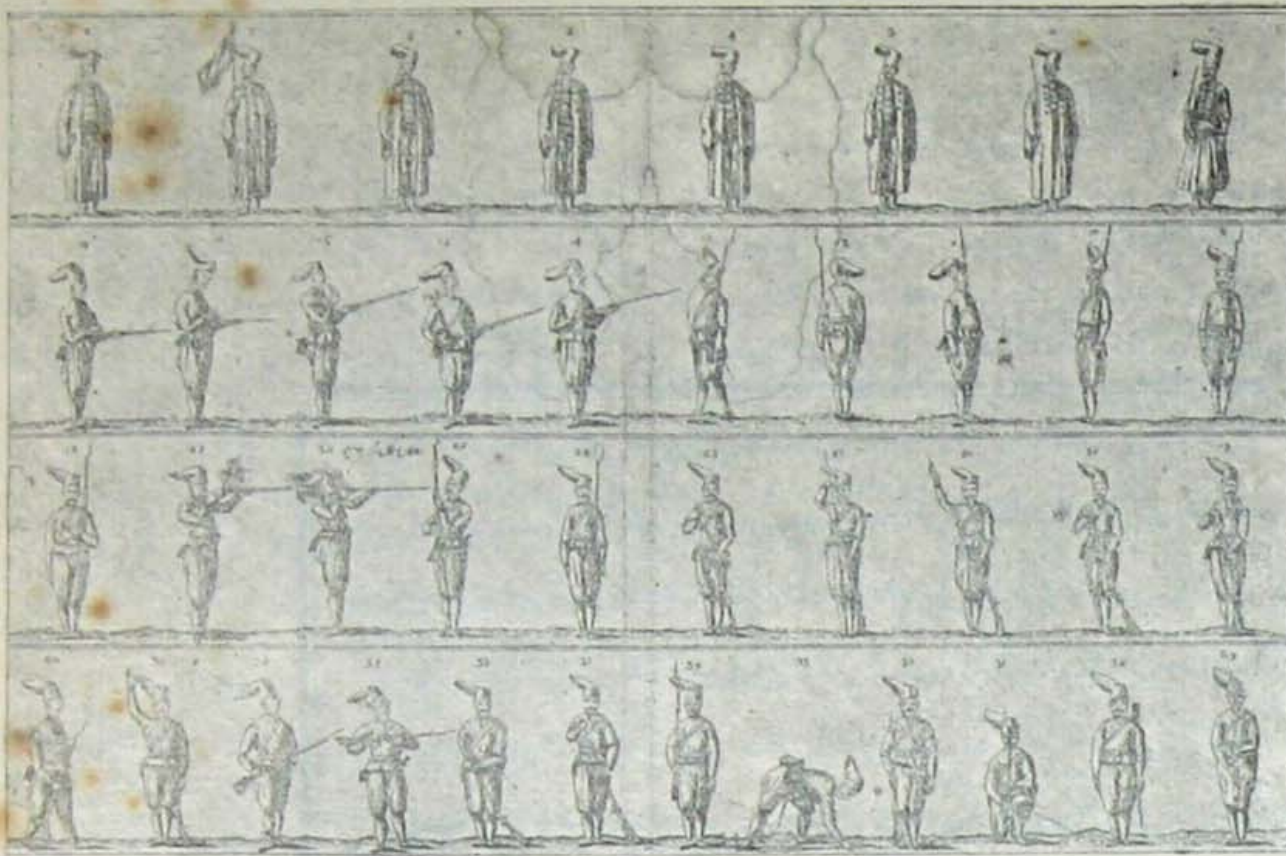
محمود رائف افندىنىڭ اثرىدە قونولان رىسملاردىن :
لوند چىقتىلغى و نظام جەدىد قىشلاھىسى
(۱/۲ نىسبەتدە كۈچۈلتۈلمىشدر)

بۇ رىسملار ، مختلف چاپدە تورىك طوپلەرىنە ، آزادلى
باروتخانەسىنىڭ داخلى و خارىجى منظرەلەرنە ، طوپخانە ،
اسكى باروتخانە ، خېمىرەخانە ، مەھسۇخانە ، ترسانە ،
ترسانە ھۈزى ، لوند چىقتىلغى منظرەلەرنە ، ترسانەدە
انشا ايدىلن مختلف كى رىسملار كى و استىھكام
پلانلەرنە و نظام جەدىد عىسكىرلەرنىڭ تەلىم ائىناسىدە
واوردو كاكەدەكى وضعىتلىرىدە داۋرىدور . بۇ رىسملار كى بالدات
محمود رائف افندى طرفىدىن ياپىلمىش اولماسى پىك
مۆتىدىر . فى الحقيقە محمود رائف افندىنىڭ تەرجىمە خالىدندىن
بىخ ايدىن تارىخىلار ، كىندىسىنىڭ رىسم ياپمىقىدەدە مەھارتى
اولدىغىنى يازارلار . ھىتى لوندردەدىن دوندەدىن سوكرا
بر آراتلى قورقۇ اوزىرە سوق ايدىلن تورىك دونانما .
سەندە مستىھار سىقىلە بولوندىغىنى سىرادە « قورقۇ » نىڭ
رىسنى ياپۇپ تەقدىم ايتىم و مكافأة بىلەن كىچىك مەنبە
تەيىن اولونمىشدى [۱]

POUDRIÈRE D'AZADLY

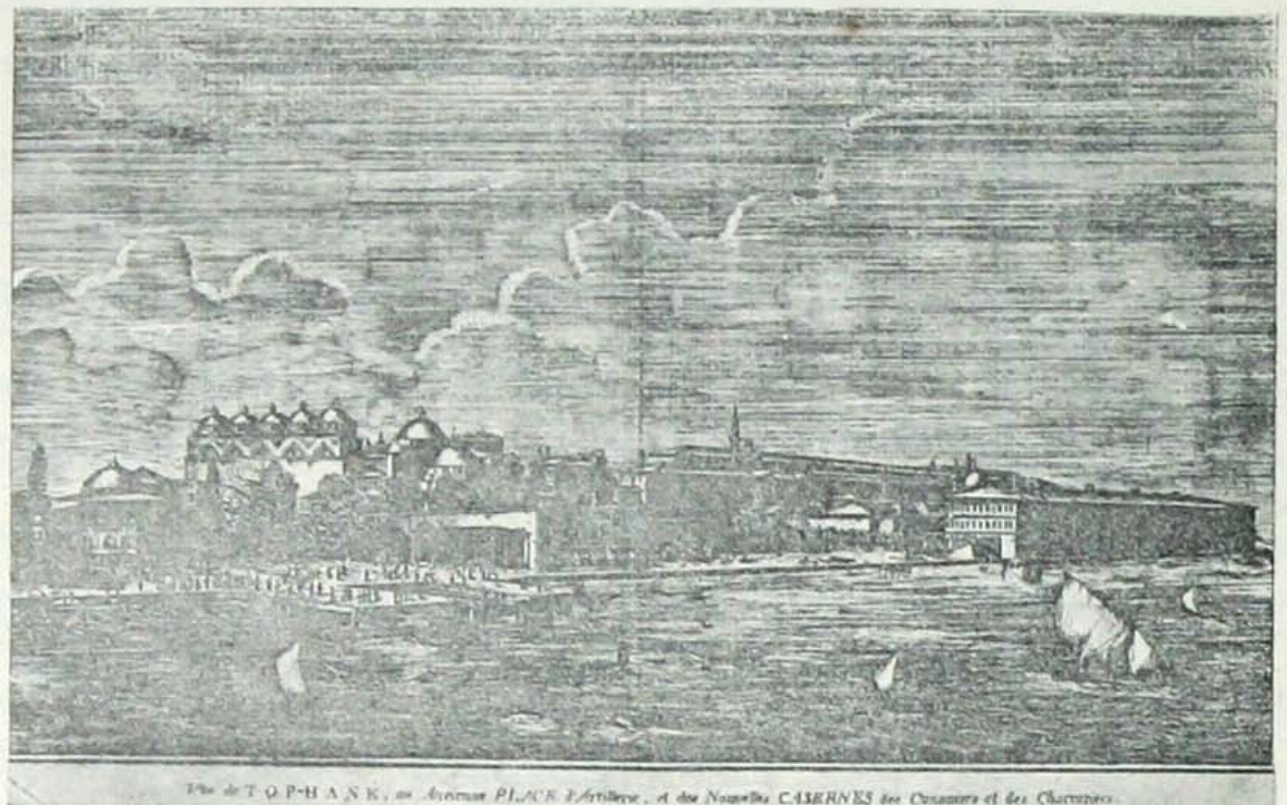
محمود رائف افندىنىڭ اثرىدە قونولان رىسملاردىن : آزادلى باروتخانەسى (۱/۲ نىسبەتدە كۈچۈلتۈلمىشدر)

محمود رائف افندیك اثرنده چقان رسلردن: نظام جدید
قیافتری (۱/۲ نسبتده کوچولوشدر)

مأمور «اولان و بناء علیه» باب عالی نك بوتون مهم اوراقتی کورمکه مآذون بولونان صدور دن عصمت بکه یازدینی برتذکرده و هایلرک مکھی آلدقربی و شریفک جدهیه فرار ایتدیکی خبر و بردکدن سوکرا: «ایشلرک جلهسی قاریشیق . بيلم ناصیل اوله جق؟ شام والیسنه و بغداد والیسنه سرعسكرلک فرمانلری و تشریفات کوندریلیور اما شام ترتیبی اینچون آخه بولونه مایور . الله انجمنی خیر ایله [۳]» دیگر برتذکرده: «فرانسه لو ایله انکلتزه محاربهسی تحق ایلدی. اما اعلان حربی مشعر بیاننامه لر نشر اولونامش . فقط انکلتزه قرالنک پرلامنتویه اولان افادهسی کلدی. ترجمه اولونقمده در. تکمیلنده تقدیم

[۳] جودت تاوخی ، جلد ۷ ، ص ۳۶۵

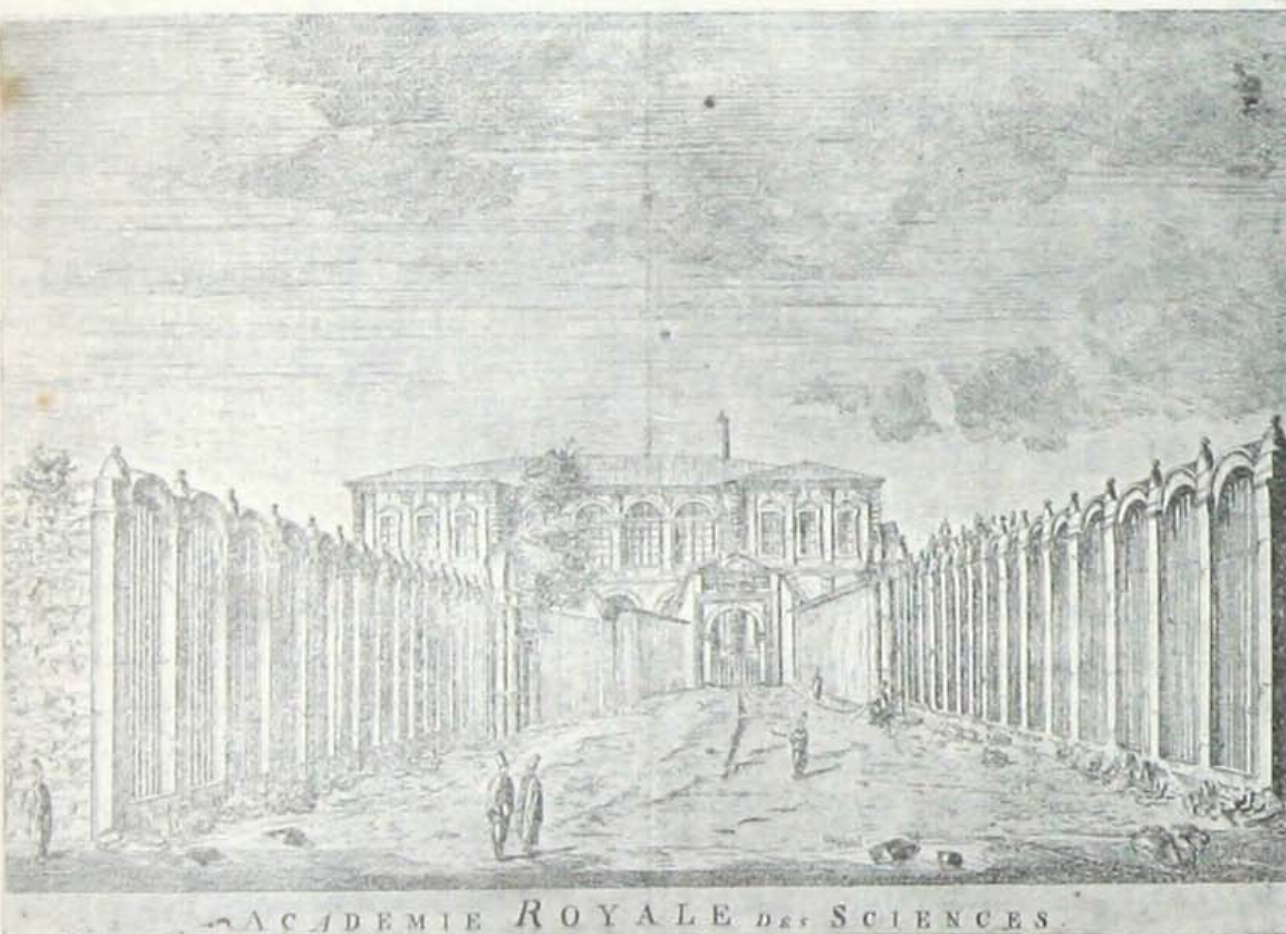

محمود رائف افندیك اثرنده منتشر رسلردن: طوبخانه
(۱/۲ نسبتده کوچولوشدر)

باصیلش اولان و ۲۴ قطعه خریطه بی احتوا ایدن «جدید اطلس ترجمه سی» علاوه اولونمشدر .

محمود رائف افندی ۱۲۱۵ دن ۱۲۲۰ یه قادار درت بوجوق سنه مدت رئیس الکتابلی منصبنده قالدی . فرانسزلرک مصرده بولونقلری و وهایلرک مجازه استیلاسی صیراسنه و دولنک داخلی و خارجی بر جوق بحرانلرله صارصیلدینی بردورهیه تصادف ایدن بو مدت طرفنده محمود رائف افندی جوق مهم مشکلات قارشیننده قالدی . او صیراده «مجالس مکالمهیه

[۲] محترم نجیب عامم بک «ترجمان حقیقت» و «نروت فنون» نسخه مخصوصه سنده نشر ایدیلن مقاله سنده محمود رائف افندیك بواثری انکلیزجه قلمه آلدیقی یازیلیور . روسه لی طاهر بک مرحومده عنانی مؤلفلرک اوچنچ جلدنده محمود رائف افندیك ترجمه حالی صیره سده عین فکرده بولونیور . حال بوکه محمود رائف افندیك ایلك اثرنک یوقاویده ترجمه ایدیلن مقدمه . سندهده کوروولجی وجهله مومالیه لوندوده . انکلیزجه دکل فرانسزجه تحصیل ایتشدور . استانبولده نشر ایتدیکی اثری ده فرانسزجه قلمه آلمشدر . محمود رائف افندیك عین زمانده کتاب یازه جق دوجهده انکلیزجه بیده الله ایش اولماسی بجه مستبعددر .

محمود رائف افندیك اثرنده چقان رسلردن: مهندسخانه (۱/۲ نسبتده کوچولوشدر)

ایدرم . آرتیق طرف طرف فسادلر چیقیدی ویز شاشیردق . الله انجانی خیر ایله « دیور [۴] معافیة محمود رائف افندی بومشکلات آراسندهالندن کلدیکی قادار دولتك منفعتنه ونظام جدید تشکیلاتی تأییده چالیشمدر . از جمله استانبولده کی اجنبی سفیرلرینه کوندردیکی بر نوطه ده داخلی کمرکلرده اجنیلرک تورک تجارتدن داها امتیازی بر معامله ایسته مکه حقاری اولمادیغنی ایلری سورده رک بوندن سوکرا

اواننده استانبولده صدارت قائمقامی کوسه موسی باشایله شیخ الاسلام طوبال عطاء الله افندی بر طرفدن اوچنجی سلمه قارشی نظام جدید طرفدار کوروندکلری حالده کیزلیجه نظام جدید علیهدارلرینک باشنده بولونیورلردی . ولی عهد دردنجی مصطفانک طرفدارلری و بوتون متعصب و مرتجعلر کروهی ده کندیلرله برابر دی . ریاکار موسی باشا ، بر طرفدن قره دکز مدخلنده کی طایبه لره برلشدیریلش اولان یماقلره کیزلیجه آدا لمرنی کوندردک

قاواغنده یماقلرک معاشنی تسویه ایتدکدن سوکرانظام جدید البه لرنی کیدیرمکه تشیت ایده جکی صیراده یماقلرک البسه بهانه سیله خلل خاصکینک اوزربنه هجوم ایده رک کندیسنی بارالادقلرنی خبر آلنجه روم ایلی قاواغی اسکله سندن خدمتجیسی ایله برلکده قایغه آنلادی . یماقلر ، قایقلره کندیسنی تعقیب ایتدیلر . محمود رائف افندی تهلکینی کورونجه بویوک درده چیقهرق بوستانجی اوجاغنه التجا ایتک ایسته دی . فقط

یماقلر آرقه سندن یتشه رک یچاره بی خجیع بر صورتده شهید ایتدیلر [۸] بو صورتله وطنی بووارلا . نغده اولدینی اوجورومدن قورتارمغه الندن کلدیکی قادار چالیشان ممتاز بر شخصیت ، متعصب و ظالم برکروهک خیانتنه قربان کیدیور ، مملکت داها اوزون مدت ایچون جاهل و کور بر تعصبک الله تسلیم ایدیلش اولیوردی . اوروباده کی ترقیاتی کوزیله کورمش و بو ترقیاتی مملکتی ایچون تأمین ایتکجه جانله باشله اوغراشمش اولان زواللی محمود رائف افندی ، سوکیلی وطنی ایچون تخیل ایتدیکی بارلاق سعادتک فاجعه وفاتندن یوز یکریمی سنه سوکرا رها کار بر قدرنک ایله بو کون تحقق ایتدیکنی مزازندن اولسون کورمکه متلیدر .

تجدد شهیدینک معزز خاطره سنی حرمتله تحیل ایدرم .

اصانه

[۸] مودخ عاصمه ده وقعه تاونیخی وسیع لادک اون بدنجی بازار ایرنه سی اولوق قید ایدیور . « جریده حوادث » مطبعه سنده باسیلان تاریخچه ده وسیع الاولک اون یدینک صالی کونته آصافی ایتدیکی یازیلدی . ارتجاع حادثه سی آشاندی تووکیه اوردوسنده مستخدم بولونان « باریون زوش و دو سن دهی » ۱۸۱۹ ده نشر ایتدیکی « استانبولک ۱۸۰۷ و ۱۸۰۰ اختلاللری » آدی اثرنده (جلد ۲ ص ۱۱۰) وقعه کی کتابنده ۱۸۰۷ تاریخنده کوستردیکی حالده عین مؤلف « ۱۷۹۳ و ۱۸۴۴ مانوخنه قادار عثمانلی امپراطورلغی تاونیخی » سندن کی کتابنده (جلد ۳ ص ۱۱۷) وقعه ک ۲۵ مایس ۱۸۰۷ ده جریان ایتدیکنی یازیور . فرانسر سفارتی ترجمانی « ماتیو بوسیچ » طرفندن ۱۸۳۰ ده نشر ایدیلان تورکجه دن مترجم « استانبول اختلاللری » تاریخنده ایسه وقعه ک تاریخنی ۲۸ مایس ۱۸۰۷ اولوق کوسترلشدی . مزادی حیدر باشاده آریلق چشمه سی جوارنده دو .

کتابه سی شویله یازیلدی
کل ششی هالک الاوجهه
مرحوم ومفقور المحتاج
الی رجه ره القهور
ساقا رئیس الکتاب
محمود رائف افندی
روحی چون فاته
سنه

۱۲۲۲

یماوه حدیقه بخیار غصن رطب کلشن ناجداری کوه نمکین و غا در با کف و ابر عطا افراسیاب مکتب ر غازی سلیم خان بن السلطان العازی مصطفی خان بن السلطان الغازی احمد خان مدالله ظللال رافته علی مفارق الا وزی و بمر و نکت جا بخش خبر جلوس هما بونلر به مشام عالم معطر اولدی کافه علومک تدریس و انتشار نه نده و سایر صنایع و معارفه میل ور کونلری مشین و صرف خزان و تشییداما کن یوروب طالبلری ارشاد ایچو سانیله شوق و همتلرین افزون ایتدکدن ناشی بر قاج سنه طرفنده علوم مذکوره دولت علیه زنده مشهور و قتی چوق ایدعمجه سی بالاده مسطور و دریا و صحرا ده لزومی مذکور اولان فن جغرافیایک دخی مستفیض و شایع اولسی حوا کتاب رجاری مؤلفی شریف ادريس و دولت علیه هنر ورلندن جهان نما صاحبی کاتب چلی دیمکله معروف الح هارت ایتدیلر ایسه دخی تالیفلری مسلک متقدمین اوزره ترتیب اولنوب جهان نمائک . مقدمه سی ایسه مفصل و شرحه دلوب حالار بیس کتاب عطار دنصاب اولان رائف محمود افندی بودقیقه به تحصیل و قوف و مقدمه ماسابق تف یلدکده فن جغرافیای تحصیل مدار اولوق ایچون بادی امر ده تحصیل لهجه به قدر تیاب تکلم و مشاخرین مسلکی اوزره یلدیکی اصول مسابلی مجموعه شکلنده بر جلد ادرج و بعضا مراجعت و مطلوبی استخراج ایلر ایدی بر منوال محرر ججه ایتک فکرنده اولدیه دخی خطوب دولت و امور ریاست بو مطلبک حصوله برده کش ممانعت اولوب بالاخر ام لسان اشنا بی ترجمه به مأمور و اتمامه صرف مقصور ایدوب فی اقرب الوقت تجم و ملتئم جباء سلاطین عظام اولان عت کتاب مذکور جغرافیای جدید شکلنده بر اثر مقبر اولد یضدن نزد قدر دجهاندار یدیه رسیده حیرت تحسین و مشارالیه سخنلری کثیر و استحصالی سهل و سیر اولوق ایچون دارالطبایع عامره ده تمیل و مقدمه مطبع اولان خبر بطه لره تذ و بواراده مسایح افاده هوسکاران علم و معارفه سبب انبساط و سرور اولوب دقای بقای عمر و شوک و افاعیل نافع به مظهریت پادشاهانه لری نمائاتی رسیده ککزه چرخ اثر ایلدیار نذیل ذکر اولان کتک قبل اولان عبارلری توسع و تسهیل اولوق خصوص برلشدی . الکتاب افندی به واشو و بیاجه فی نقش حریر بر اید

محمود رائف افندینک لوندردی ایکن فرانسه ترجمه آلدینی و مؤخرأ تورکجه به ترجمه ایتدیردیکی جوغرافیا کتابنک ایلک صحیفه سندن بر بارجه

یاقینده کندیلرینه نظام جدید البه لری کیدیر یله جکنی ، بر مدت سوکراده شایقه کییمکه مجبور ایدیلر جکلرینی اشاعه ایله عسکرلر آراسنده فتنه اویاندی مغه چالیشیرکن دیگر طرفدن بوغاز ناظری محمود رائف افندی به نظام جدید البه لرینک بر آن اول کیدیر یله سنی امر ایدیوردی . یماقلر ، کندیر یله البه کیدیر یله جکنی ، حتی مجار طایبه سی ضابطی اولان خلل خاصکینک بواشی آمرلرینه قارشی تعهداتش اولدینی والسه لرک محمود رائف افندینک یانه کتیر لیدیکی خبر آلملردی . متعصب و مرتجعلرک اغوا آتته آلدانه رق نظام جدید البه سنی کییمه کی کفر عد ایدن و « مسقوف اولورز نظام جدید اولماز » دیه جک درجه ده کوزلری دونن یماقلر ، مقاومت و عصیان ایچون آرا لرنده کیزلیجه اتفاق ایتدیلر . محمود رائف افندی ، ۱۲۲۲ سنه سی ربیع الاولک اون بدنجی (رومی مایسک اون اوچنجی) بازار ایرتسی کونی [۷] روم ایلی

[۷] جودت تاونیخی ، جلد ۸ ص ۱۵۵

افندینک « مستصحب و عنایت دیده لرندن بر ذاتک مومی الیه حقنده فرانسه لویه القا ایلدیکی بعض تصنیعاتی » عرله سبب اولدینی ایلری سورویور . محمود رائف افندینک عزلی جوق سورمه دی بر مدت سوکرا « روزنامه اول » اولدی . محترم عثمان فرید یک طرفندن نشر ایدیلش اولان « وقعه جدید » آدی قیمتدار بر وثیقه تاریخچه ده اوچنجی سلم دورنده انگلیز دوناماسی استانبولی تهدید ایتدیکی صیراده محمود رائف افندینک « قاضی کونده کی ساحلخانه سنده » انگلیز آمرالی ایله مذاکره خصوصنده خدمتی سبق ایتدیکی یازیلدی . محمود رائف افندی « روزنامه » جیلک منصبنده جوق آز قالدی . اوردونک استانبولدن خروجی صیراسنده قره دکز بوغازی استحکاماته ناظر اولدی .

[۴] جودت تاونیخی ، جلد ۷ ، ص ۳۶۷
[۵] تاریخ عباتی اجتماعی مجموعه سی ، نومرو ۳۹ ص ۱۷۲ - ۱۷۵
[۶] جودت تاونیخی ، جلد ۸ ، ص ۲۲